

[Glistrup]

stemmer ja til ændringsforslaget. Det er den eneste mulighed, der er.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget forkastedes, idet 13 stemte for, 112 imod.

§§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om ændring af bistandsloven. (Ændring i reglerne om kontanthjælp, plejehjemsoophold m.v.).

Af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen).

(Fremsat 18/11 87. Første behandling 24/11 87. Betænkning 11/12 87).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Graversen (S):

Som det fremgår af den afgivne betænkning, mener Socialdemokratiet i lighed med SF og De Radikale, at lovændringen skal have tilbagevirkende kraft for bistandsmodtagere, der på

baggrund af ministerens vejledning af 5. marts 1987 er trukket for værdien af kost under ophold på hospitaler under et halvt års varighed i tidsrummet fra 1. juli 1987 og frem til januar.

Vi mener, det er rimeligt, at disse personer får tilbagebetalt det eventuelt tilbageholdte beløb, da en sådan fremgangsmåde aldrig har været tilsigtet i bistandsloven.

Vi vil godt sige med hensyn til § 37, stk. 4, at vi finder efter nogen betænkelighed, at det må være rimeligt, at børnetillægget bortfalder, når barnet er anbragt uden for hjemmet af kommunen og kommunen herved altså også har påtaget sig de økonomiske forpligtelser over for barnet. Men vi vil meget gerne bede ministeren præcisere i den nye vejledning, hvad der også fremgår af ministerens svar på spørgsmål 61, nemlig at børnetillæg altid udbetales forældre ved frivillig anbringelse på efterskole, observationsskole eller lignende.

Vi vil også gerne bede ministeren præcisere, at kommunerne må bruge § 46 i bistandsloven efter hensigten og i tilfælde, hvor en ønskelig anbringelse blokeres af økonomiske årsager i familien.

I øvrigt vil jeg slutte med at takke for velvillig og god behandling i Socialudvalget, og jeg håber, at vi får et lige så godt og positivt samarbejde om den egentlige revision og kulegravning af bistandsloven til gavn for de svagstillede borgere.

Agerschou (SF):

Som vi har nævnt i betænkningen, betragter vi lovforslaget som et slags opsamlingsheat vedrørende nogle problemer, der hovedsagelig er skabt opmærksomhed omkring via den offentlige debat. Det drejer sig i første omgang om, at det stort set kom bag på os alle sammen under valgkampen, at kontanthjælpsmodtagere rent faktisk kom til at betale for deres sygehusophold. Det er der et bredt flertal i Folketinget der mener er urimeligt og ændrer ved denne lejlighed. Samtidig er der et mindre bredt flertal, der mener, at forslaget skal have tilbagevirkende kraft fra 1. juli 1987, sådan at de kontanthjælpsmodtagere, der har fået fradrag i grundydelsen ved hospitalsophold, nu kan henvende sig til kommunen og få tilbagebetalt beløbet.

Vi mener, at det er et problem, at der ikke rigtig er nogen, der ved, hvornår der skal ske fradrag i grundydelsen. Vi har forsøgt at få Social-

[Agerschou]

ministeriet til at opstille en oversigt over de situationer, hvor kommunerne kan eller skal fradrage i grundydelsen. Vi har ikke fået meget hjælp fra Socialministeriet. Det havde jeg egentlig heller ikke ventet. I hvert fald vil Socialministeriet ikke bidrage med en sådan oversigt. Derfor forventer vi, at vi i den kommende tid vil komme ud for lignende urimelige fradrag, som Folketingets Socialudvalg så kan bruge tid på at ændre langs ad vejen. Vi mener, at det ville være mere rimeligt, at vi fik en fuldstændig opstilling i selve loven over, hvornår der kan ske fradrag. Det er en af de ting, vi senere vil tage op i Folketinget.

Vi har stillet ændringsforslag om, at bestemmelsen om, at børnetillæg ikke kan ydes ved anbringelse uden for eget hjem, bortfalder. Jeg kan høre på Socialdemokratiets indstilling, at man i virkeligheden ikke rigtig ved, hvad det handler om.

Det drejer sig om, at der er en del børn, der i øjeblikket bliver anbragt uden for eget hjem, og efter lovforslaget skal de pågældende familier så ikke længere have børnetillæg. Det begrundet man med, at man ikke længere har udgifter i forbindelse med barnet.

Det, som bl.a. Socialdemokratiet ikke forholder sig til, er virkeligheden. Virkeligheden er, at børnetillægget indgår i familiens samlede økonomi. Vi forudsår, at det bliver en meget destruktiv regel, idet det samarbejde, der gerne skulle være mellem en socialforvaltning og en familie om frivillig anbringelse af børn, bliver utrolig vanskeliggjort, når familien kan forudse, at det også medfører en nedskæring af dens økonomi.

Vi mener ikke, at Socialdemokratiet har sat sig tilstrækkeligt ind i sagerne, men vi vil vende tilbage til det ved en senere lejlighed. Så kan Socialdemokratiet i hvert fald få juleferien til at grunde over, om det nu også har indtaget den rigtige holdning til dette forslag.

Jeg bemærkede, at hr. Graversen stillede et enkelt spørgsmål til socialministeren, om socialministeren ville forsikre, at reglen ikke kom til at dreje sig om de frivillige anbringelser på efterskoler, kostskoler og lignende. Det er også et svar, jeg er spændt på at høre, for jeg mener – som paragrafferne og reglerne er udformet i øjeblikket – at man overhovedet ikke er i stand til at adskille de to former for anbringelse.

(Kort bemærkning).

Graversen (S):

Det er trist at høre, at man ikke har sat sig ind i sagerne. Jeg tror, at jeg bliver nødt til at sige, at SF's ordfører måske er mangelfuldt orienteret. Sagen er, at der er ikke sket nogen ændring vedrørende børnetillæggene efter revisionen af bistanndsloven pr. 1. juli. Der er altid blevet trukket børnetillæg, når barnet har været anbragt af kommunen uden for hjemmet, men jeg vil endda sige, at der nu sker visse forbedringer, fordi det bliver præciseret, at der i alle tilfælde ikke skal ske fradrag i børnetillæg, hvis barnet er frivilligt anbragt.

Aase Olesen (RV):

Som det allerede er nævnt, er lovforslag nr. L 75 om ændring af bistanndsloven en slags opsamlingsheat for en række bestemmelser, vi har haft brug for at præcisere indholdet af. Jeg synes, det er vigtigt at få slået fast – det er hele udvalget, der gør det – at ministeren i udvalget har givet tilsagn om, at spørgsmålet om tvangsforflytning af beboere på § 112-institutioner vil blive behandlet sammen med de forslag, der kommer i forbindelse med overvejselsen om at udbetale pension til beboerne. Det samme gælder spørgsmålet om beboerne i bofællesskaber efter bistanndslovens § 68. Jeg er glad for, at vi får løst de problemer, og at man har sat dato på fra ministeriets side, nemlig inden udgangen af 1990.

Det Radikale Venstre kan ikke tiltræde det ændringsforslag, som SF har stillet under nr. 1 om, at man ikke skal reducere kontanthjælpen med børnetilskuddet, når barnet er anbragt uden for hjemmet. Jeg har set og også nu hørt hr. Agerschous begrundelse, som er, at der er en række udgifter i forbindelse med et barn, der er uafhængige af, om barnet bor hjemme. Jeg vil ikke afvise, at det kan være tilfældet, men jeg vil mene, at i langt, langt de fleste tilfælde drejer det sig om boligudgifter, altså at man dimensionerer sit hjem efter det antal børn, man har. Derfor er det klart, at man ikke pludselig skifter bolig, fordi barnet er anbragt uden for hjemmet. Her er der tale om kontanthjælp, og i de nye retsbestemte kontanthjælpsydelse indgår jo en refusion af udgifter til bolig og varme. Derfor synes jeg, at langt de største problemer er løst med det, man her får præciseret. Som hr. Graversen rigtigt sagde, er det kun et spørgsmål

[Aase Olesen]

om at få præciseret den praksis, der længe har været gældende.

Jeg tror i øvrigt ikke, at SF gør kontant-hjælpsmodtagerne nogen tjeneste ved dette forslag. Jeg tror altid, når vi taler om kontant-hjælp, at vi balancerer på en knivskarp æg ved at give folk ydelser til ting, som de notorisk ikke er berettiget til. Det vil støde mange mennesker at udbetale børnetillæg til familier, som rent faktisk ikke har et barn hjemme. Jeg tror, at vi skal være meget opmærksom på, at en alt for overdreven omsorg her meget nemt kan give bagslag over for den opfattelse, folk i almindelighed har af kontanthjælp.

Vi kan støtte de øvrige ændringsforslag undtagen underændringsforslag nr. 3 stillet af SF, som også drejer sig om, hvorvidt ordningen skal være permanent eller gælde midlertidigt, når man er indlagt på sygehus.

Jeg vil gerne takke ministeren, fordi hun beredvilligt straks gav tilsagn om at stille ændringsforslag om heller ikke at reducere støtte til højskoleophold med værdien af kost. Det er ikke, fordi man ikke har gjort det før, men fordi det i praksis har vist sig, at den reduktion, man har brugt, har været så stor, at det har afholdt folk fra at modtage offentlig støtte til højskoleophold. Man fik simpelt hen undergravet støtten.

Glistrup (FP):

I betænkningen står, at Fremskridtspartiet nærmere vil redegøre for sin stilling ved lovforslagets anden behandling. Det er en fejl. Det vil vi gøre ved tredje behandling, senest når vi trykker på afstemningsknapperne.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Der blev stillet mig et spørgsmål om, hvordan det forholder sig med børnetillæg for de forældre, der har fået deres børn på efterskole, når børnene er anbragt. Det kan vi godt sætte lidt i gåseøjne, fordi det er en frivillig anbringelse, som udløser en betaling for opholdet, og når disse forældre helt uden kommunens medvirken har sendt deres børn og unge på en efterskole. Hvis forældrene bare uden videre sender deres børn på efterskole uden nogen kommunal medvirken, er det klart, at de bevarer deres børnetillæg, men hvis kommunen har medvirket i en såkaldt frivillig anbringelse, får man dækket opholdet, og så er det en anbringelse,

uanset om den er frivillig, og så udløses der ikke børnetillæg. Sådan mener jeg det skal forstås.

Må jeg så i stilfærdighed sige til Socialdemokratiets ordfører, at Socialdemokratiets ordfører godt kan sige, at kommunerne i kraft af socialministerens vejledning af den og den dato 1987 har opkrævet disse penge. Man kan med større ret sige, at kommunerne i kraft af en årelang praksis har opkrævet dem. Man kan også godt tillade sig at sige, at det ikke har været meningen med bistandsloven, at det skulle gøres, men det passer ikke. Der er et klart princip i bistandsloven om at undgå dobbeltforsørgelse, og det er derfor, dette er kommet ind. Nu er vi enige om at fjerne det, og det er da udmærket, men jeg synes bare ikke, at man kan blive ved med at give næring til den misforståelse, at dette er noget, kommunerne har fundet på engang i april måned 1987, eller hvornår det nu var i 1987, for det passer ikke. Jeg kan henvise til den undersøgelse, vi lavede i kommunerne, og som viser, at denne praksis går 10, 15, 20 år tilbage, så langt tilbage, som gamle folk på egnen kan huske.

Aase Olesen (RV):

Jeg nævnte slet ikke det, som egentlig er hovedproblemet, fordi vi havde en lang diskussion ved førstebehandlingen af selve problemet om at reducere i grundydelsen. På mig gør det ikke noget stort indtryk, at ministeren kan henvise til, at sådan har kommunerne gjort i mange år, fordi man jo tidligere har haft et skønprincip, og så kunne man tillade sig at skønne, at man ikke havde behov for mad derhjemme, når man fik det på hospitalet eller sygehuset.

Men 1. juli 1987 gik vi over til retsbestemte ydelser, og det er det, det handler om, og det er også det, der er begrundelsen for, at Det Radikale Venstre er medforslagsstiller til et forslag om at lade tilbagebetaling gælde fra 1. juli. Der skal ikke reduceres for kost i en retsbestemt grundydelse. Det er den holdning, vi vil have, også hvis der kommer sager fremover, som hr. Agerschou varslede.

Det kan være svært nøjagtig at sige, hvor sådanne problemer vil komme, men det kan ikke være rigtigt, at mennesker, der er på bistands-hjælp eller retsbestemt kontantydelse, oplever det, som om de skal betale for ting, vi andre får gratis. Det var noget helt andet, hvis man for-

[Aase Olesen]

langte betaling af os for kosten, når vi kom på sygehus. Derfor kan man ikke bruge henvisningen til, hvad man har gjort i årevis.

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Naturligvis skal vi ikke nu ind i den store principielle debat, som er spændende nok, og som vi da også gennemførte ved førstebehandlingen, men det er klart, at jeg føler trang til at understrege, at der selvfølgelig er grundlag for at man ikke har ændret dette i kraft af de faste ydelser. Nu er vi enige om at afskaffe det, men det fremgår jo, at grundydelsen skal dække bl.a. kost. Det står der udtrykkeligt, og derved kommer så princippet om dobbeltforsørgelsen ind. Det er selvfølgelig derfor, det er sket på den måde, men nu er vi enige om at ophæve det, og det synes jeg da også er udmærket, som jeg vist har givet udtryk for et par gange.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg lagde mærke til, at socialministeren sagde, at vi nu ikke skulle ind i diskussionen igen. Efter min mening var det socialministeren selv, der startede diskussionen, og så kan det ikke være rimeligt, at socialministeren siger, at det har jeg lov til, medens alle I andre bare skal blive siddende på jeres pladser og høre efter, hvad jeg siger. Vi er inde i diskussionen, og man kan stille to spørgsmål til ministeren, som jeg egentlig ikke venter svar på.

Det ene spørgsmål er, om ministeren har lagt mærke til, at der skete en lovændring 1. juli 1987. Det andet spørgsmål er, om det ikke er korrekt, at der er kommuner, der før 1. juli 1987 faktisk ikke foretog det fradrag, men efter 1. juli 1987 gav sig til at foretage fradrag, fordi man betragtede Socialministeriets vejledning som en slags opfordring.

Jeg synes efterhånden, det er svært at leve med, at vi ikke har en udtømmende oversigt over, hvornår der egentlig skal ske fradrag ved samtidige indtægter, det, socialministeren kalder dobbeltforsørgelse. Jeg mener, det er et problem, som socialministeren også må være interesseret i at få løst. Ellers forudser vi, at vi i den kommende tid med jævne mellemrum må foretage opsamlingsheats for at rette på noget, vi alle sammen stort set er enige om er direkte urimeligheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 24 stemte for, 99 imod.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges enstemmigt med 102 stemmer; 24 stemte hverken for eller imod.

Underændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 24 stemte for, 103 imod.

Ændringsforslag nr. 3, § 1 med de foretagne ændringer, ændringsforslag nr. 5 og § 2, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

Af kirkeministeren (Mette Madsen)

(Fremsat 14/10 87. Første behandling 27/10 87. Betænkning (omtrykt) 9/12 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.